

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Panevėžio kolegijos
VIEŠOSIOS KOMUNIKACIJOS
STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Danutė Rasimavičienė

Grupės nariai: Doc. dr. Kristina Juraitė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Viešoji komunikacija
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis	Komunikacija (P900)
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji (profesinio bakalauro)
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (3 m.), iššestinė (4 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Komunikacijos profesinis bakalauras

TURINYS

TURINYS.....	3
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1 Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	4
2.2 Programos sandara.....	6
2.3 Personalias	7
2.4 Materialieji ištekliai.....	8
2.5 Studijų eiga ir jos vertinimas	8
2.6 Programos vadyba	9
III. REKOMENDACIJOS.....	10
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	11

I. ĮŽANGA

Panevėžio kolegija pateikė Studijų kokybės vertinimo centrui tvirtinti naują, iki šiol kolegijoje nevykdomos komunikacijos krypties *Viešosios komunikacijos* studijų programą, ketinamą realizuoti Rokiškio filiale. Įgyvendindama išorinio vertinimo procedūras, dviejų žmonių ekspertų grupė: Danutė Rasimavičienė, Vilniaus kolegijos Verslo vadybos fakulteto dekanė, ir doc. dr. Kristina Juraitė, Vytauto Didžiojo universiteto Viešosios komunikacijos katedros vedėja – lydima Renatos Grinaitės, Studijų kokybės vertinimo centro vertinimo koordinatorės, š. m. birželio 22 d. lankėsi Panevėžio kolegijos Rokiškio filiale susitikti su aukštosios mokyklos administracija, studijų programos rengėjų grupe, dėstytojais ir socialiniais partneriais, susipažinti su materialiąja būsimos programos baze ir pateikti pirmąsias grįžtamasias programos vertinimo pastabas.

Ekspertai, įvertinę aukštosios mokyklos pateiktą programos aprašą, jos prieduose pateiktą medžiagą bei apibendrinę susitikimuose išgirstus faktus, konstatuoja:

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1 Programos tikslai ir studijų rezultatai

Viešosios komunikacijos studijų programos tikslai ir studijų rezultatai stokoja konkretumo. Tai viena pagrindinių programos bėdų - aiškiai nesuformuluoti jos tikslai neleidžia apibrėžti konkrečių būsimojo absolvento veiklos sričių. Programa kelia vienintelį tikslą – „rengti informacijos ir komunikacijos valdymo specialistą, turintį pakankamai teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, gebantį prisitaikyti prie nuolat kintančios vidinės ir išorinės aplinkos“. Tikslas abstraktus, nenusakantis specifinių būsimojo specialisto veiklos sričių, neatspindintis programoje įvardintų bendrųjų ir specialiųjų kompetencijų. Iš pokalbių su administracija, programos rengėjais ir dėstytojais paaiškėjo, kad būsimojo absolvento veikla atskirų susitikimo dalyvių suvokiama skirtingai (nuo pirkimo-pardavimo vadybininko iki korespondento, nuo projektų vadovo iki ryšių su visuomene specialisto).

Dėl tos pačios priežasties (vienintelio tikslo nekonkretumo) neįmanoma įvertinti, ar tikslas atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį. Studijų rezultatams šia prasme pastabų nebūtų. Tačiau aiškių veiklos sričių neįsivaizdavimas lėmė painias, nekonkrečias arba sunkiai pamatuojamų studijų rezultatų formuluotes. Pavyzdžiui, rašoma: „laisvai bendraus, bus atsakingas, humanistinės orientacijos ir plačios erudicijos, kritiškai mąstantis ir pilietiškai aktyvus, gebantis integruotis į bendruomenės veiklą“, arba “gebės atlikti ir analizuoti *įvairius* tyrimus, taikydami *įvairias* tyrimo metodikas, viešai pristatyti tyrimų rezultatus”, arba “gebės

dalykines žinias taikyti praktikoje, apibendrinti praktinę patirtį, pateikti išvadas ir rekomendacijas”, arba “supras socialinės ekonomikos funkcijas, formas, modelius ir gebės vykdyti bendradarbiavimo politiką”.

Dėl programos tikslo neapibrėžtumo neįmanoma įvertinti jo pagrįstumo akademiniais ar profesiniais reikalavimais. Tačiau neabejotina, kad apskritai Panevėžio rajono įmonės ir organizacijos patiria viešosios komunikacijos specialistų, kurie pokalbiuose su socialiniais partneriais buvo apibūdinti kaip ryšių su visuomene specialistai, trūkumą. Susitikimas su verslo atstovais patvirtino ir programos rengėjų atlikto tyrimo išvadas, konstatuojančias “atstovų spaudai, ryšių su visuomene atstovų” poreikį.

Atkreiptinas dėmesys, kad programos rengėjų atliktas tyrimas orientuotas į ryšių su visuomene specialistų poreikio išsiaiškinimą, todėl organizacijos vidinės komunikacijos valdymas, programos rengėjų įtrauktas į studijų rezultatus yra nepakankamai pagrįstas.

Kalbant apie programos pavadinimo, numatomų studijų rezultatų, jos turinio ir suteikiamos kvalifikacijos ryšį, rimtų abejonų kelia kai kurie būsimi komunikacijos bakalauro gebėjimai: „savarankiškai rinkti, analizuoti, sisteminti *įvairią* informaciją bei valdyti vidinę ir išorinę komunikaciją, informacines technologijas, virtualią komunikaciją *taikant vadybos ir rinkodaros principus*” arba „atlikti ir analizuoti *įvairius tyrimus*, taikydami *įvairias tyrimo metodikas, viešai pristatyti* tyrimų rezultatus.”, arba išmanyti ir taikyti “rinkodaros principus, priemonės ir metodus, ... rūpintis reklama...”, arba suprasti “socialinės ekonomikos funkcijas, formas, modelius ir gebėti vykdyti bendradarbiavimo politiką”. Išvardinti gebėjimai labiau reikalingi verslo ar vadybos studijų krypties programos absolventams.

Apibūdindami absolventų įsidarbinimo galimybes programos rengėjai nurodė „verslo komunikacijos įmones“, tačiau susitikimų metu nei programos rengėjai, nei dėstytojai negalėjo paaiškinti, kokios tai būtų įmonės.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- Panevėžio kolegijos administracijos palaikymas ir būtinumo plėsti studijų kryptis pagrindimas;
- Įrodytas viešosios komunikacijos specialistų poreikis;
- Išskirtinis socialinių partnerių susidomėjimas programa ir viešosios komunikacijos specialistų rengimo palaikymas.

Silpnybės:

- Aiškiai neidentifikuota būsimųjų absolventų veikla;
- Nekonkretus programos tikslas;

- Neaiškiai apibrėžti, nepagrįsti krypties studijų rezultatai;
- Nederantys tarpusavyje programos pavadinimas ir studijų rezultatai; studijų rezultatai ir programos turinys; studijų rezultatai ir teikiama kvalifikacija.

2.2 Programos sandara

Nepagrįsti studijų rezultatai lėmė ir nepagrįstų studijų dalykų atsiradimą programoje: *Socialinės ekonomikos, Rinkodaros pagrindų, Organizacijų vadybos, Visuotinės kokybės vadybos, Tyrimų metodologijos, Reklamos*.

Kai kurių dalykų tikslai neturi nieko bendra su numatomais studijų rezultatais, pavyzdžiui, *Projektų vadybos* dalyko tikslas – „įgyti žinių apie projektų inicijavimą, rengimą ir valdymą. Suvokti jų reikšmę, gebėti parengti ir vykdyti projektus. Įsisavinti ES struktūrinių fondų ir kitų paramos šaltinių lėšų panaudojimo metodiką“ neatitinka siekiamo programos studijų rezultato – “inicijuos, savarankiškai rengs ir vykdys visuomenės informavimo projektus” ir nepakankamai atsispindi dalyko studijų rezultatuose: “gebės kūrybiškai, inovatyviai mąstyti, inicijuoti projektus, rasti finansavimo šaltinius, rengti ir valdyti projektus“.

Tą patį būtų galima pasakyti apie *Renginių organizavimo* dalyką: nors siekiamas programos studijų rezultatas yra rengti “įvairius renginius vidinei ir išorinei organizacijos komunikacijai palaikyti”, tačiau dalyko studijų rezultatai nebesiejami su komunikacijos kryptimi: “žinos renginių organizavimo metodiką, gebės savarankiškai parašyti renginio scenarijų, gebės analizuoti ir organizuoti renginį“.

Studijų programos tinklėlyje pateikti bendrieji koleginių studijų bei studijų krypties dalykai. Jų apimtis atitinka tokioms programoms keliamus reikalavimus. Tačiau tiek bendrųjų koleginių, tiek studijų krypties dalykų parinkimo logika nėra aiški bei pagrįsta. Pavyzdžiui, bendriesiems dalykams priskiriamas *Profesinės kalbos kultūros* dalykas, o *Užsienio kalbos* dalykas – studijų krypties dalykams, nors ir vienas, ir kitas kursas kelia panašius tikslus ir ugdo bendrąsias žodinės bei rašytinės komunikacijos kompetencijas. Be to, reikėtų tikslinti ir kai kurių studijų programos dalykų pavadinimus. Tarkim, *Tyrimų metodologijos* programos turinys neatskleidžia, į kokius tyrimus bus orientuojamasi. Susitikimų metu dėstytojų ir programos rengėjų grupės pateikė skirtingą interpretaciją (rinkos tyrimai – sociologiniai tyrimai). Dėstytojai nesutarė ir dėl *Etikos* dalyko prioritetų – verslo ar apskritai organizacijos etika turėtų sudaryti programos turinį. *Politinės, tarptautinės ir tarpkultūrinės komunikacijos* dalyko programos turinys nenuoseklus, į vieną vietą sumesti prieštaringi, nederantys tarpusavyje dalykai. Visi tie prieštaravimai aiškintini tuo, kad, kaip teigė susitikimų dalyviai, „dalyko programos rengėjas nebūtinai dėstys tą dalyką“ arba „vieną dalyką dėstys keli dėstytojai“.

Remiantis ŠMM patvirtintu Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašu (2010), praktinio pobūdžio dalykai turi sudaryti ne

mažiau kaip trečdalį studijų programos apimties. *Viešosios komunikacijos* studijų programa atitinka šiuos reikalavimus, tačiau programoje numatytų praktikų programos labai abstrakčios, nesiejamos su konkrečiomis įmonėmis ar aiškiai apibrėžta komunikacine veikla. Susitikimų metu dėstytojai pripažino, kad edukologijos specialistams rengti šias programas buvo labai sunku, trūko specifinės studijų programos kryptį atitinkančios patirties bei kompetencijos.

Iš pokalbių su dėstytojais paaiškėjo, kad rengiant dalykų programas ir numatant literatūros šaltinius buvo remiamasi Rokiškio filialo bibliotekos ištekliais. Tai sąlygojo nepakankamą naujausių literatūros šaltinių rekomendavimą studentams. Į pagrindinės literatūros sąrašus visiškai neįtraukta literatūra užsienio kalba.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus.

Silpnybės:

- Kai kurių dalykų turinys ir studijų rezultatai neatitinka programos studijų rezultatų;
- Nekonkretus pažintinės, profesinės ir baigiamosios praktikų programų turinys;
- Dalykų turinys neatitinka naujausių mokslo pasiekimų;
- Literatūros sąrašuose nėra naujausių šaltinių, visiškai neteikiama literatūra užsienio kalba.

2.3 Personalas

Personalo mokslinio bei praktinio darbo patirtis metais atitinka tokio pobūdžio programų reikalavimus, tačiau kai kurių dėstytojų kvalifikacija ir pasirengimas dėstyti specialybinius programos dalykus yra nepakankami studijų rezultatams pasiekti. Iš visų programoje dirbančių dėstytojų (17 specialybinių dalykų dėstytojų ir 5 bendrųjų koleginių dalykų dėstytojai) tik penki turi komunikacijos arba informacijos specialisto kvalifikaciją. Jų vykdoma mokslinė veikla menkai tesusijusi su analizuojamąja studijų programa.

Kolegijos administracija ir programos rengėjai bei dėstytojai pripažįsta, kad programos dėstytojų paieška dar nebaigta.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- Personalo mokslinio bei praktinio darbo patirtis metais atitinka teisės aktų reikalavimus;
- Programos rengėjai supranta ir pripažįsta kvalifikuoto personalo poreikį.

Silpnybės:

- Numatytų dėstytojų kvalifikacija ir pasirengimas dėstyti nepakankami studijų rezultatams pasiekti;
- Trūksta komunikacijos krypties specialistų.

2.4 Materialieji ištekliai

Susipažinimo su materialiąja baze metu įsitikinta, kad studijoms numatytosios patalpos (auditorijos, kabinetai bei jų įranga) yra pakankamos ir tinkamos studijoms. Rokiškio filialas planuoja šiemet baigti naujų patalpų rekonstrukciją ir perkelti į jas visas filiale vykdomas programas. Todėl fizine prasme studentams bus sudarytos tinkamos studijų sąlygos.

Praktinio darbo bazė vertintina nevienareikšmiškai. Studijų rezultatams pasiekti būtina leidybinė ir garso-vaizdo technika. Programos rengėjai numato pasinaudoti šiemet Panevėžio kolegijoje ES finansuojamo projekto lėšomis įrengtos Leidybos praktinio mokymo laboratorijos įranga praktiniam darbui organizuoti. Nuolatinių studijų studentus planuojama vežioti į Panevėžį. Nepakankamai apgalvotas tokio praktinio darbo organizavimas iššęstinių studijų studentams, paprastai turintiems darbo įsipareigojimų.

Metodinis programos aprūpinimas formaliai galėtų būti vertinamas kaip pakankamas: studentai turės galimybę naudotis virtualiąja *Moodle* terpe, jungtis prie duomenų bazių, biblioteka aprūpinta pirmaisiais komunikacijos krypties studijų vadovėliais, tačiau dar trūksta naujausios literatūros lietuvių ir užsienio kalbomis. Į dalykų programas neįtraukti per duomenų bazes pasiekiami literatūros šaltiniai.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- Numatytosios patalpos bei jų įranga yra tinkami ir pakankami studijoms;
- Studentams sudarytos sąlygos naudotis *Moodle* terpe bei duomenų bazėmis.

Silpnybės:

- Vizualiųjų komunikacinių technologijų praktinio darbo organizavimas geografiškai atitolusioje vietoje – Panevėžyje.
- Studijų programa nepakankamai aprūpinta naujausia komunikacijos, ryšių su visuomene literatūra lietuvių bei užsienio kalbomis.

2.5 Studijų eiga ir jos vertinimas

Planuojama priimti 25 nuolatinių studijų ir 30 iššęstinių studijų studentų. Priėmimo sąlygos atitinka bendruosius profesinio bakalauro studijų programoms keliamus reikalavimus. Programos apraše ir susitikimų metu nurodyti pakankamai įvairūs studijų metodai, tokie kaip:

paskaitos, diskusijos, debatai, atvejo analizė, projektai, pajėgūs užtikrinti studijų rezultatų pasiekimą.

Studijų programos apraše, taip pat dalykų aprašuose gana išsamiai aprašomi vertinimo metodai bei pristatoma studijų rezultatų vertinimo sistema, pagrįsta kaupiamuoju vertinimu. Tačiau susitikimų metu ne visi dėstytojai galėjo pakomentuoti kai kuriuos vertinimo metodus, visiškai nesiejo jų su dalyko studijų rezultatų pasiekimų vertinimu, painiojo su studijų/mokymo metodais.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- Numatyti priėmimo į studijų programą kriterijai atitinka tokioms programoms keliamus reikalavimus;
- Studijų metodai leidžia užtikrinti studijų rezultatų pasiekimą;
- Studijų vertinimo sistema aiški, vieša.

Silpnybės:

- Vertinimo metodai nesiejami su dalyko studijų rezultatų pasiekimo vertinimu, painiojami su studijų metodais.

2.6 Programos vadyba

Aukštoji mokykla neturi patirties vykdant komunikacijos krypties studijas, programos kuravimą numatyta patikėti Kultūros, turizmo ir komunikacijos katedrai, tačiau specialistų komanda dar nesuformuota. Prižiūrint programą vadovaujamosi Akademinės tarybos 2012-03-29 patvirtintu studijų programų vadybos tvarkos aprašu. Studijų programos komitetas sudarytas, tačiau dar nepaskirstyta atsakomybė ir programos įgyvendinimą ir priežiūrą. Remiamasi Kolegijos studijų programų vadybos bei priežiūros praktika.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės:

- Kolegijoje veikia studijų programų kokybės užtikrinimo sistema;
- Studijų programų vertinime dalyvauja studentai, absolventai bei socialiniai partneriai.

Silpnybės:

- Nepaskirstyta atsakomybė už programos įgyvendinimą ir priežiūrą.

III. REKOMENDACIJOS

1. Sukonkretinti *Viešosios komunikacijos* studijų programos tikslus, studijų rezultatus ir ugdomas kompetencijas, aiškiai apibrėžiant absolventų veiklos sritis. Apsvarstyti galimybę sukonkretinti ir programos pavadinimą, kad būtų išvengta galimo stojančiųjų bei darbdavių klaidinimo.
2. Pertvarkyti studijų programos tinklą, pagrįstai atsirenkant bendruosius ir studijų krypties dalykus bei vadovaujantis programos ir atskirų dalykų studijų rezultatų sąsaja.
3. Performuoti numatomų programos dėstytojų kolektyvą, įtraukiant daugiau komunikacijos studijų krypties specialistų, turinčių pedagoginio bei praktinio darbo patirties bei pajėgių rekomenduoti studijoms naujausių šaltinių užsienio kalba.
4. Aprūpinti programą naujausia komunikacijos, ryšių su visuomene literatūra lietuvių bei užsienio kalbomis. Garantuoti praktinės studijų bazės pasiekiamumą Rokiškyje studijuojantiems studentams.
5. Numatyti konkrečius *Viešosios komunikacijos* studijų programos administravimo, priežiūros ir vertinimo instrumentus ir apibrėžti atsakomybes. Pvz., suformuoti studijų programos komitetą, įtraukiant dėstytojus, studentus, socialinius partnerius, apibrėžti jo funkcijas ir veiklas.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Panevėžio kolegijos studijų programa *Viešoji komunikacija* vertinama neigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	1
2	Programos sandara	2
3	Personalas	1
4	Materialieji ištekliai	2
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	12

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Danutė Rasimavičienė

Parašas

Grupės nariai: Doc. dr. Kristina Juraitė

Parašas